

GRZEGORZ OLSZAŃSKI

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu śląskiego
KATOWICE 2015

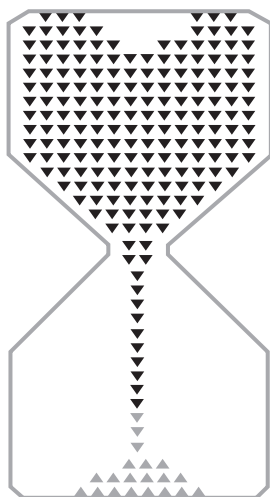
WIEK MĘSKI: EPOPEJA ROZKŁADU

[Kup książkę](#)

NR 3348

GRZEGORZ OLSZAŃSKI

WIEK MĘSKI: EPOPEJA ROZKŁADU

Motywy senilne w poezji polskiej po 1989 roku
(Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło i inni poeci)

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2015

[Kup książkę](#)

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzent
Adam Poprawa

życie, epopeja rozkładu ciała!
już myślałbyś, że wszystko wskazuje
na wspaniałe tory, a tu – w lustrze
wyszczerza się drugi podbródek. ojciec
twierdzi, że koło trzydziestki powinienem
przestać pisać, inaczej stanę się

„takim dupkiem jak Herbert”. ale jak nie
tworzyć urojonych piękności, kiedy każdym
nerwem czujesz flaczenie tej podstawowej.
dwadzieścia pięć przesikanych, przesmarkanych
i cielących lat jako preludium, przez
kontrast podkreślające to, co dzieje się

potem. a mowa dopiero o stadium rozkładu
cynicznie nazwanym „wiekiem dojrzałym”!
nie wyobrażam sobie, żeby ktoś był w stanie
wyobrazić sobie starość, zanim tam się nie
znajdzie, unieruchomiony za stołem, krzyczący
„kelner! ja tego nie zamawiałem!”

Miłosz Biedrzycki

Nota bibliograficzna

Trzy spośród tekstów składających się na niniejszą książkę były już wcześniej (w nieco innych, zazwyczaj skróconych wersjach) drukowane lub zostały złożone do druku. Poniżej podaję miejsca publikacji:

U-chodzenie. W: *Góry i wędrowanie*. Red. J. PACUŁA. Bielsko-Biała 2014, s. 177–184.

Tłuszcz. *O jednej z figur dyskursu geriatrycznego*. W: *Romans z wierszem*. Red. P. ŚLIWIŃSKI. Poznań 2015 [w druku].

Leżenia. W: *Balaghan. Mikroświaty i nanohistorie*. Red. M. JOCHEMCZYK, M. KOKOSZKA i B. MYTYCH-FORAJTER. Katowice 2015 [w druku].

Indeks osobowy

A

Abramowska Janina 26, 48, 66, 96, 244, 294
Adamczewska Izabella 255
Adorno Theodor 89
Améry Jean 38, 61, 66, 121–123, 130–132, 152, 171–173, 176, 178, 183, 192–195, 203, 204, 208, 209, 226, 231, 233, 234, 244, 246, 260, 287, 289, 294
Anders Jarosław 156, 306
Arest Darek 108, 294
Ariés Phillipe 141, 203, 294
Aschoff [Karl Albert] Ludwig 34
Ashbery John 180
Asnyk Adam 36
Attridge Derek 309
Augustyn św. 208, 294

B

Babiński Andrzej 283
Bachelard Gaston 86, 97, 118, 138, 146, 147, 294
Bachórz Józef 194, 304
Bakalarz Dariusz 247, 305
Balcerzan Edward 24, 310
Bańko Mirosław 242, 299
Baran Bogdan 38, 66, 125, 130, 152, 171, 183, 208, 226, 236, 244, 253, 294, 298
Baran Marcin 12, 17, 18, 26, 29, 31, 39, 41, 43, 47, 49, 50, 52, 56, 60, 136, 142, 146, 149, 150, 153, 154, 162, 172, 174–179, 210, 212, 214–217, 219, 225, 226, 229, 230, 235–237, 245–

247, 253, 273, 274, 283, 289–291, 293, 303, 324
Barańczak Stanisław 13, 75, 81, 244
Barthes Roland 24, 88, 173, 249, 250, 254, 260, 294
Bataille Georges 309
Baudelaire Charles 89, 173, 294
Baudrillard Jean 62, 294
Bauman Zygmunt 66, 67, 144, 282, 294
Bąkowska Eligia 141, 203, 294
Beauvoir Simone de 33, 121, 178, 179, 186, 187, 196, 197, 199, 201–203, 208, 216–221, 224, 229, 267, 281, 294
Bednarek Magdalena 113–115, 294
Bellini Giovanni 172
Belting Hans 254, 294
Benjamin Walter 89, 236, 247, 252, 294
Berryman John 291
Bérulle Pierre 141
Beszterda Maria Magdalena 192, 294
Białostocki Jan 174, 175, 214, 237, 294
Białoszewski Miron 13, 23, 30, 78, 125–127, 201, 295, 298
Biedrzycki Mariusz 7
Biedrzycki Miłosz 5, 12, 18, 23, 26, 31, 41, 43, 46, 56, 132, 155, 293, 309, 324
Bielak Tomasz 75, 306
Bielik-Robson Agata 309
Bieńczyk Marek 88, 106, 156, 171, 173, 262, 294, 295, 301
Bienkowski Zbigniew 9
Bissolo Francesco 172
Bittner Dariusz 44

Blake William 276, 305
 Blaut Sławomir 169, 192, 298
 Błoński Jan 35, 130, 152, 182, 183,
 184, 295, 298, 304
 Bocheński Tomasz 213, 295
 Bois Jean-Pierre 33, 54, 57, 190, 223,
 295
 Bolecki Włodzimierz 63, 309, 310
 Bomba Jacek 263, 295
 Bordo Susan 55
 Borgnine Ernest 291
 Borkowska Ewa 23, 306
 Borkowska Grażyna 8, 295
 Borowczyk Jerzy 45, 92, 114, 188,
 295, 296, 307
 Borowiec Jarosław 104, 116, 117, 234,
 295
 Borowski Andrzej 45, 296
 Borowski Tadeusz 78, 80, 295
 Brach-Czaina Jolanta 51, 155, 156,
 176, 295
 Braidotti Rosi 201, 295
 Bratkowski Piotr 48, 49, 188, 295,
 302, 308
 Brée Germanie 182, 295
 Bréhant Jean 117, 295
 Brodski Jozef 98, 295
 Brodzka-Wald Alina 10, 26, 48, 244,
 255, 301, 305, 307, 308,
 Brontë Emily 159
 Brückner Aleksander 197, 295
 Bryl Mariusz 254, 294
 Brzostowski Tadeusz 135, 145, 299
 Brzozowska-Brywczyńska Maja 197,
 296
 Büchner Georg 159
 Buczkowski Adam 309
 Buczyńska-Garewicz Hanna 82—
 84, 184, 209, 210, 232, 233, 295
 Bugajska Beata 202, 217, 309
 Burns Robert 159
 Burska Lidia 41—44, 295
 Burszta Wojciech 209, 295
 Burzyńska Anna 309
 Byron George 159

C

Cataluccio Francesco 47, 49, 50, 295
 Ceronetti Guido 207, 295
 Certeau Michel 99, 116, 117, 121, 295
 Charbonnier Georges 67, 296
 Chase Malcolm 263, 295
 Chatterton Thomas 159
 Chirpaz François 309
 Chudak Henryk 146, 294
 Chudzikia-Czupała Agata 228, 296
 Chwin Stefan 26
 Cichowicz Stanisław 177, 184, 231,
 239, 294
 Cichy Michał 28, 29, 306
 Cieślak Tomasz 26, 82, 85, 153, 296,
 302—304, 308
 Cioran Emil 178, 296
 Cohen Jeffrey Jerome 197, 296
 Collins Jeff 199, 296
 Curtis Jean Louis 121, 203
 Curtius Ernst Robert 45, 296
 Czaja Dariusz 50—52, 296
 Czapliński Przemysław 58, 82, 242,
 261—263, 266, 268, 271, 273, 281,
 284, 296, 299, 309
 Czechowicz Józef 61, 304
 Czermińska Małgorzata 24, 30, 296
 Czerniawska Olga 129, 296
 Czudec Joanna 251, 306
 Czyżak Agnieszka 13, 21, 25, 26, 30,
 54, 122, 123, 157, 182, 202, 281, 296
 Czyżewski Adam 80, 296

Ć

Ćwieluch Juliusz 42, 43, 111, 305

D

Dalasiński Tomasz 27, 28, 85, 189,
 296
 Datner-Śpiewak Helena 309
 Dąbrowski Mieczysław 202, 296, 297
 Dehnel Piotr 88, 298
 Dembińska-Pawelec Joanna 98, 106,
 296

Derra Aleksandra 201, 295
 Derrida Jacques 199, 296
 Descartes René 54
 Dłuski Stanisław 74, 297
 Douglas Mary 194, 297
 Draaisma Douwe 217, 249, 262, 264—
 267, 297
 Dubisz Stanisław 245, 307
 Dunin-Wąsowicz Paweł 85, 110, 309
 Dybel Paweł 196, 297
 Dyczewski Leon 37, 297
 Dziadek Adam 23, 50, 65, 88, 89, 139,
 155, 194, 201, 297, 303, 305, 306
 Dzięgielewska Małgorzata 129, 304
 Dziuban Agata 50—52, 61, 297
 Dziuban Zuzanna 89, 297
 Dzurak Ewa 194, 297

E

Edwards Steve 250, 297
 Eliade Mircea 84, 86, 297
 Eliot Thomas Sterns 19, 164, 209,
 Eriksen Thomas Hylland 217, 297
 Eustachiewicz Lesław 160, 305

F

Falski Maciej 145, 248, 300
 Fazan Jarosław 9, 10, 297
 Feldberg Karolina 127, 297
 Fellini Federico 47
 Ferenc Molnár 187
 Fiedler Leslie 24, 297
 Filipczak Dorota 95, 297
 Filipowicz Anna 144, 297
 Flis-Czerniak Elżbieta 23, 297, 302
 Foks Dariusz 179, 210
 Fołta Martyna 197, 307
 Fostowicz Michał 276, 277
 Foucault Michael 24, 27, 36, 297
 Fourier Jean Baptiste 24, 294
 Franaszek Andrzej 10, 15, 79, 129,
 130, 135, 285, 298
 Freud Zygmunt 14, 36, 141, 169, 257,
 271, 297, 298
 Fromm Erich 111

G

Gadamer Hans-Georg 25, 88, 256,
 280, 298
 Gadomska Barbara 86, 303
 Garewicz Jan 142, 164, 218, 228, 246,
 305
 Gazda Grzegorz 305
 Giddens Antony 309
 Gide Andre 29
 Gietka Edyta 129, 298
 Gleick James 53, 298
 Glensk Urszula 26, 298
 Gleń Adrian 21, 23, 192, 217, 225, 297
 Głowiński Michał 22, 66, 191, 193,
 294, 298
 Godzimirski Jakub 177, 184, 231,
 239, 294
 Goerke Natasza 8, 298
 Goethe Johann Wolfgang 13, 22, 54,
 299
 Goffman Erving 309
 Gogol Michaił 190
 Gombrowicz Witold 29, 50, 130, 152,
 213, 295, 298
 Gomółka Anna 32, 58, 298, 304, 306
 Gosk Hanna 10, 308
 Góra Konrad 39
 Gralewicz-Wolny Iwona 17
 Grien Buldung 172
 Grochowska Magdalena 61, 298
 Grupiński Rafał 309
 Grzebalski Mariusz 12, 17, 26, 29, 31,
 39, 45, 69, 71, 75, 127, 155, 195—197,
 210, 214, 218, 232—234, 248—254,
 256—261, 264—273, 275, 289, 293,
 299, 302
 Gutorow Jacek 44, 78, 112, 151, 152,
 298
 Guze Joanna 173, 294

H

Hademann Oskar 309
 Hajn Dariusz 279
 Hamerski Wojciech 188, 296

Hartwig Julia 22, 243, 275, 298
 Heidegger Martin 86, 89, 125, 141,
 209, 232, 233, 253, 298
 Herbert Zbigniew 5, 13, 19, 23, 25,
 41, 49, 132, 167, 275, 298, 307
 Hessel Franz 89
 Hetman Grzegorz 43–45, 128, 298
 Hilsbecher Walter 169, 191, 192, 298
 Hobot-Marciniak Joanna 13, 22, 54,
 299
 Hofer Johannes 262
 Holden William 291
 Hołówka Jacek 31, 47, 300, 302
 Hörisch Jochen 11, 246, 247, 299
 Howard Ebenezer 80
 Huber Steffen 11, 246, 247, 299
 Huizinga Johan 135, 145, 299

I

Iser Wolfgang 58, 75, 299
 Iwaszkiewicz Jarosław 13, 19, 25, 36,
 54, 56, 57, 62, 75, 139, 140, 165, 237,
 299, 304

J

Jakubowska Emilia 114, 299
 Jakubowska Honorata 33, 51, 55, 114,
 129, 229, 303, 304
 Jameson Frederic 209, 299
 Janicka Anna 23, 306
 Janion Maria 141, 265, 299
 Jankélévitch Vladimir 177, 184, 231,
 236, 239, 281, 299
 Jannoud Claude 152
 Jarmusch Jim 108, 109, 294, 306
 Jarniewicz Jerzy 222
 Jarosz Robert 280, 308
 Jarzębski Jerzy 152, 227, 298, 299
 Jarzyna Anita 137, 299
 Jaworski Edward 58, 304
 Jaworski Krzysztof 12, 26, 27, 31, 35,
 45, 48, 53, 56, 157, 158, 179, 186, 195,
 198, 199, 207, 208, 210, 212, 213, 215,
 216, 227, 293, 310

Jaworski Marcin 102, 113, 116, 299
 Jay Martin 16, 299
 Jeffers Robinson 134, 135, 299
 Jochemczyk Mariusz 78, 299, 312
 Johnson Mark 142, 246, 247, 301
 Jokiel Irena 21, 192, 225, 297, 301
 Joplin Janis 42
 Jouhandeau Marcel 217
 Joyce James 65
 Jung Carl Gustav 47
 Jurewicz Oktawiusz 88, 305
 Jusewicz-Kalter Ewa 262, 297
 Juskowiak Piotr 80, 299

K

Kaczyński Marcin 230, 277
 Kadłubek Zbigniew 92, 300
 Kafka Franz 136
 Kalaga Wojciech 23, 306
 Kalicińska Małgorzata 7
 Kałuża Anna 150, 153, 210, 213, 259,
 299
 Kamakawiwo'ole Israel 275
 Kania Ireneusz 84, 152, 178, 296
 Kaniewska Barbara 122, 296
 Kasperski Edward 58, 209, 211, 299,
 300
 Kasprzysiak Stanisław 50, 295
 Kazberuk Anna 263, 295
 Keats John 159
 Kennedy John 38
 Kerouac Jack 68
 Kępiński Antoni 187, 300
 Kiec Izolda 309
 Kirkwood Tom 202, 300
 Kisiel Marian 310
 Kita-Huber Jadwiga 11, 246, 247, 299
 Kledzik Emilia 80, 114, 137, 193, 227,
 228, 241, 295, 299, 300, 304
 Klein Richard 147
 Kleist Henryk 159
 Klejnocki Jarosław 9, 12, 26, 27, 300
 Klera Wiktoria 108, 300
 Kłobukowski Michał 98, 295
 Kłosiński Krzysztof 310

Kłosiński Michał 197, 300
 Kmiecik Michalina 82, 88, 300
 Knappek Olga 197, 300
 Koch Kenneth 108
 Kocjan Krzysztof 248, 307
 Kocowska Barbara 257, 298
 Koehler Krzysztof 17, 35, 300
 Köhler Wolfgang 168
 Kokoszka Magdalena 312
 Kolbuszewski Jacek 117, 300
 Kołyszko Anna 98, 295
 Konopnicka Maria 27, 53, 179, 213
 Kopaliński Władysław 88, 300
 Kopyt Szczepan 39
 Kornhauser Julian 8, 9, 49, 101, 108, 300
 Koronkiewicz Marta 278, 300
 Kortko Dariusz 80, 300
 Kosowska Ewa 58, 304
 Kostkiewiczowa Teresa 255, 304
 Kott Jan 122, 300
 Koturbasz Barbara 65, 300
 Kowalcze-Pawlik Anna 58, 299
 Kowalczykowa Alina 194, 304
 Kowaleczko-Szumowska Monika 202, 300
 Kowalewski Włodzimierz 50, 300
 Kozicka Dorota 8, 243, 300
 Koziołek Krystyna 176, 300
 Koziołek Ryszard 197, 300
 Krasieński Zygmunt 143, 144, 164, 300
 Kristeva Julia 145, 248, 300
 Królak Sławomir 62, 294
 Kruk Stefan 23, 297
 Krzemieniowa Krystyna 255
 Krzeszowski Tomasz 142, 247, 301
 Krzyżowski Janusz 34, 300
 Kubisiowa Katarzyna 7, 303
 Kubler George 31, 34, 300
 Kuczok Wojciech 26
 Kujawińska-Courtney Krystyna 309
 Kulmowa Joanna 61
 Kunce Aleksandra 92, 97, 300
 Kundera Milan 262, 301
 Kunz Tomasz 76, 102, 227, 301

Kuźma Erazm 24, 301
 Kwapisz-Williams Katarzyna 309

L

Lacan Jacques 88, 169, 199, 297
 Lacoue-Labarthe Philippe 15, 301
 Lakoff George 142, 246, 247, 301
 Léautaud Paul 179
 Legeżyńska Anna 13, 16, 17, 26, 31, 41, 58, 71, 82–84, 86, 98, 103, 112, 216, 237, 241–244, 254, 256, 257, 267, 274, 275, 281, 283, 285, 286, 299, 301, 310
 Lejeune Philipp 171
 Lem Stanisław 44
 Leońska Lidia 37, 304
 Leśniewski Norbert 282, 294
 Leyk Anna 157, 307
 Linda Bogusław 11
 Linkman Audrey 254, 301
 Lipska Ewa 237, 244
 Lipska Maria 61
 Lis Renata 24, 294
 Lorek Marta 309
 Lowry Malcolm 75, 80, 149, 297
 Loyola Ignacy św. 24, 294
 Lubelska Magdalena 24, 296
 Lyotard Jean-François 89, 92, 301

Ł

Ładoń Monika 311
 Ławrynowicz Zygmunt 135, 299
 Ławski Jarosław 23, 306
 Łebkowska Anna 24, 54, 58, 296, 301
 Łukasiewicz Jacek 126, 301, 310
 Łukasiewicz Małgorzata 256, 280, 298
 Łykawa Krzysztof 33, 301
 Łysak Alina 36, 307

M

Machand Manuel 148
 Machej Zbigniew 83, 151
 Maciejowski Marcin 107

Magala Sławomir 251, 254, 306
 Majeran Tomasz 28, 68, 76, 298, 301
 Makowski Mirosław 280, 308
 Makuszyński Kornel 48
 Maliszewski Karol 27, 67, 74, 77, 83,
 90–92, 101, 102, 113, 160–162, 189,
 207, 301, 310
 Man Paul de 29
 Mann Thomas 152, 209
 Mańkowski Jerzy 256, 302
 Márai Sándor 201, 301
 Marcela Mikołaj 197, 198, 200, 300
 Marcinkiewicz Paweł 55, 97, 231,
 290, 301
 Marczevska Katarzyna 19, 33, 190,
 196, 223, 295, 302
 Margański Janusz 15, 199, 301, 309
 Markiewicz Henryk 24, 297, 311
 Markowski Michał Paweł 14–16, 24,
 27, 58, 156, 260, 287, 294, 297, 302,
 308, 310
 Markowski Mirosław 280, 302
 Mason Tony 188, 302
 Matuszewski Krzysztof 36, 297
 Mauriac François 217
 Mayblin Bill 199, 296
 Mazan Bogdan 45, 302
 Mead Margaret 47, 302
 Melchior-Bonnet Sabine 167, 168, 171,
 302
 Memling Hans 172
 Michalska Anna 37
 Michalski Krzysztof 256, 298, 310
 Michałowski Piotr 189, 257, 302
 Mickiewicz Adam 84, 164, 199, 302
 Mielczarek Andrzej 202, 302
 Mielhorski Robert 28, 302
 Międzyrzecki Artur 61, 304
 Migasiński Jacek 309
 Miłosz Czesław 13, 14–16, 23, 25, 31,
 41, 54, 61, 148, 212, 237, 243, 302, 307
 Minois Georges 18, 19, 33, 40, 46, 53,
 54, 57, 196, 202, 302
 Minturno Antonio Sebastiano 256,
 302

Molnár Ferenc 187
 Montaigne Michel de 33, 141, 190,
 223, 295, 302
 Morawińska Agnieszka 66, 307
 Morrison Jim 42
 Mościcki Paweł 247, 294, 309
 Musiał Grzegorz 8, 302
 Mytych-Forajter Beata 312

N

Nalewajk Żaneta 209, 299
 Nasiłowska Anna 57, 302
 Nawarecki Aleksander 20, 23, 56,
 65, 139, 151, 155, 194, 201, 302–306
 Nawrocka Ewa 310
 Nietzsche Friedrich 36, 68, 131, 152,
 196, 297, 303
 Niewiara Aleksandra 40, 303
 Niezabitowski Marek 37, 129, 303
 Norberg-Schulz Christian 86, 303
 Norwid Cyprian Kamil 151, 221
 Novalis 151
 Nowacki Dariusz 128, 298
 Nycz Marek 80, 300
 Nycz Ryszard 14, 15, 24, 27, 30, 54,
 58, 156, 301–303, 308, 310

O

Oakeshott Michael 16
 Ochab Maryna 97, 138, 207, 294,
 295
 O'Hara Frank 42
 Okopień-Sławińska Aleksandra 66,
 294
 Olejniczak Józef 19, 20, 155, 229, 303,
 305, 306
 Olsen Bjørnar 252, 303
 Olszański Grzegorz 38, 114, 303, 311
 Olszewski Michał 75, 270, 303
 Opacka-Walasek Danuta 211, 303
 Opacki Ireneusz 252, 303
 Orłowski Hubert 252, 294
 Orska Joanna 13, 26, 27, 29, 30, 67, 85,
 268, 303, 310

Osiecka Agnieszka 221
Ostaszewski Robert 241, 303
Ostrowski Witold 309

P

Pacuła Jarosław 312
Panas Paweł 106, 118, 119, 137, 200, 303
Pascal Błażej 110, 304
Pasolini Pier 188
Pawelec Dariusz 136, 151, 255, 256, 304, 311
Peckinpah Sam 291
Pietrych Krystyna 26, 82, 153, 296, 302–304, 308
Piłsudski Józef 151
Piotrowiak Miłosz 19, 304
Pióro Tadeusz 44
Piwińska Marta 194, 304
Platon 54, 258
Plezia Marian 198, 305
Podemski Krzysztof 66, 304
Podsiadło Jacek 1, 3, 7, 9, 11, 12, 18, 26–29, 31, 35, 39, 41, 43–45, 48, 49, 53, 55, 56, 59, 67, 68, 71–73, 75–79, 81–83, 85, 87, 90–95, 97–101, 120, 121, 127, 128, 131, 134, 146, 148–150, 155, 158, 160–164, 174, 177, 180, 187–190, 196, 197, 202, 205, 210, 212, 214–216, 222, 227–232, 244, 256, 258, 273–277, 283–290, 293, 296, 298, 301, 302, 304, 306, 307, 310, 323, 324
Pokorny Julius 15
Polkowski Jan 83, 110, 151, 152, 304
Pop Iggy 108
Popiołek Katarzyna 228, 296, 304
Poprawa Adam 126, 304
Pospiszył Kazimierz 257, 298
Preisner Zbigniew 127
Prejs Bogdan 49
Proust Marcel 121, 170, 182–184, 186–188, 198, 204, 207, 209, 260, 295, 304
Próchniak Paweł 139, 242, 276
Próchniak Piotr 228, 304

Przybylski Ryszard 19, 31, 32, 54, 55, 97, 116, 117, 121, 139, 231, 304
Przybyszewski Stanisław 196, 297
Przymuszała Barbara 310
Pucek Robert 249, 297
Puchalska Mirosława 255, 305
Pułka Tomasz 39
Pysz Robert 75, 306

Q

Queneau Raymond 66, 67, 296

R

Raciniewska Alicja 33, 129, 299, 303, 304
Ratajczak Wiesław 44, 92, 307
Rawecka Jadwiga 80
Rawecki Marek 80
Reeve Henryk 143, 144, 164,
Rejniak-Majewska Agnieszka 16, 299
Rembowska-Płuciennik Magdalena 58, 304
Restak Richard 35, 304
Reszke Robert 14, 141, 298
Rilke Rainer Maria 256, 280
Rimbaud Artur 61, 304
Robert Maciej 250, 302
Rogowski Łukasz 33, 129, 299, 303, 304
Rogoziński Julian 149, 182, 207, 294, 304
Rolland Romain 110
Romanowski Łukasz 309
Roszak Joanna 80, 114, 137, 193, 227, 228, 241, 295, 299, 300, 304, 305, 308
Rougemont Denis 160, 305
Różewicz Tadeusz 13, 21–23, 25, 41, 49, 54, 78, 103, 126, 237, 275, 298, 305, 307
Ruta Karolina 40, 155, 305
Rutkowski Maciej 258, 299
Ryan Robert 291
Rybak Magdalena 259, 305
Rybczyński Witold 86

Rybicki Robert 278, 298
Rygielska Małgorzata 32, 298, 306
Rymkiewicz Jarosław Marek 13, 23,
199, 307

S

Sade Donatien-Alphonse-François 24,
294
Saramonowicz Małgorzata 181, 182,
305
Sarnowska-Temierusz Elżbieta 256,
302
Schelling Friedrich Wilhelm 255
Schilder Paul 168
Schlegel August Wilhelm 193
Schopenhauer Artur 11, 142, 164,
218, 228, 229, 246, 305
Sedláček Tomáš 246, 247, 305
Seeger Pete 9
Semczuk Małgorzata 255, 305
Sendecki Marcin 17, 26, 29, 49, 157,
158, 303, 305
Shallcross Bożena 252, 303
Shapiro David 108
Shaw Christopher 263, 295
Shelley Percy Bysshe 159
Shusterman Richard 54, 178
Sierocka Beata 88, 298
Sikorski Janusz 252, 294
Simmel George 89
Skeat Walter 15
Skrendo Andrzej 22, 25, 193, 239,
305
Skwarczyńska Stefania 145, 305
Sloterdijk Peter 9
Sławek Tadeusz 65, 123, 139, 141,
155, 193, 194, 201, 203, 217, 222, 223,
225, 226, 305
Sławiński Janusz 27, 125, 126, 305
Smarzowski Wojciech 7
Smulski Jerzy 28, 306
Sobolewska Anna 255, 305
Sobolewski Tadeusz 108, 109, 306
Soćko Joanna 197, 300, 301, 304
Sokół Grzegorz 217, 297

Sontag Susan 156, 251, 254, 255, 306
Sosnowski Jerzy 8, 12, 27, 91, 300,
306
Sośnicki Dariusz 17, 29, 91, 97, 113,
128, 256, 306
Spinoza Baruch 167
Spólna Anna 75, 230, 306
Spólny Jacek 147, 300
Staff Leopold 13, 21, 22, 68, 298, 303,
305
Stala Marian 8, 26, 35, 75, 78, 83, 85,
151, 306, 310
Stamirowska Krystyna 24, 297
Starobinski Jean 262
Stępień Tomasz 176, 300, 305, 310
Stiegler Bernd 251, 253, 306
Strosberg Hans 80
Strzyżewski Mirosław 8, 306
Styszyńska Zofia 33, 178, 186, 208,
229, 267, 294
Sudolska Urszula 117, 295
Sudolski Zbigniew 144, 164, 300
Sumacz-Dobrowolska Barbara 144,
306
Susułowska Maria 37, 187, 306
Szacki Jerzy 309
Szalewska Katarzyna 211, 306
Szarota Zofia 32, 34, 54, 306
Szary-Matywiecka Ewa 255, 305
Szatur-Jaworska Barbara 34, 35, 306
Szewczyk Łukasz 68, 307
Szladowski Marek 20, 21, 192, 217,
225, 297, 301, 305, 307
Sztukiecka Grażyna 23, 307
Szymański Michał 7, 128, 129, 307
Szymborska Wisława 7, 13, 49, 275
Szymutko Stefan 16, 65, 136, 252,
253, 307

Ś

Śliwiński Piotr 10, 27, 43, 48, 68, 74,
76, 81, 82, 84, 96, 97, 101, 107, 109,
111, 119, 126, 137, 143, 157, 192, 200,
227, 240, 241, 243, 259, 294–297,
299–304, 307, 312

Śliwka Krzysztof 7, 12, 17, 26, 31, 67,
69, 70, 72, 73, 75–77, 155, 222–225,
274–281, 293, 298, 308, 324

Śnieżko Dariusz 309

Śpiewak Paweł 309

Świeściak Alina 126, 128, 239, 240,
307, 310

Świetlicki Marcin 1, 3, 7, 10–12, 17,
18, 26–29, 31, 35, 37, 39–46, 48, 49,
56, 59, 60, 63, 67–73, 75, 76, 79–87,
90, 101–120, 123, 125–140, 146–
149, 151, 152, 154, 155, 157, 175–177,
191–200, 205, 210, 211, 218, 220–
234, 236, 237, 239–245, 253, 260,
273, 274, 282, 286–309, 321, 323, 324

T

Tarnowski Karol 182, 295

Tatarkiewicz Anna 146, 294

Tekieli Robert 83, 151

Telicki Marcin 58, 299

Thiel-Jańczuk Katarzyna 99, 295

Thomas Luis Vincent 248, 307

Timoszyk-Tomczak Celina 217, 307

Tischner Józef 127

Tkaczyszyn-Dycki Eugeniusz 28,
153, 302

Trznadel Jacek 249, 294

Tuan Yi-Fu 66, 82, 96, 97, 307

Turlejska Elżbieta 35, 304

Turnau Grzegorz 127

Turner Victor 15, 307

Tynecka-Makowska Słowinia 255,
305

U

Umińska Bożena 199, 296

Uniłowski Krzysztof 128, 298

Urbanowski Maciej 160, 307

V

Valéry Paul 179

Vigarello Georges 157–159, 307

W

Waits Tom 108

Walas Teresa 54, 301, 310

Wallis Mieczysław 23, 31, 56, 168,
170, 172, 307, 308

Wallon Henri 168

Warkocki Błażej 102, 113, 115, 116,
308

Wąsążnik Michał 280, 308

Wasilewska Anna 67, 296

Wasilewska Wanda 151

Wencel Wojciech 48, 308

Werner Andrzej 10, 308

Wesołowska Elżbieta 23, 306

Węgrzyniak Anna 176, 300

Whitman Walt 69, 108

Wieczorkiewicz Anna 50, 65, 67, 74,
198, 201, 308

Wieczorkowska-Tobis Katarzyna 37,
308

Wiedemann Adam 12, 26, 31, 142–
145, 193, 293, 310, 311

Wilczyk Wojciech 35

Wilkożewska Krystyna 89, 297

Winehouse Anne 42

Winiecka Elżbieta 112, 114, 116, 241,
308

Witkowski Michał 156, 157, 308

Witkowski Przemysław 39, 308

Włodarczyk Rafał 36, 308

Wodecka Dorota 11, 301

Wojaczek Rafał 153

Wojciechowski Konrad 280, 308

Wojda Dorota 198, 308

Wojdecki Janusz 161

Wolf Naomi 198

Wolska Dorota 311

Wołek Tomasz 188, 308

Woolf Virginia 209

Woźniak-Łabieniec Marzena 45, 308

Woźniak Zbigniew 37, 304, 308

Wójcik Tomasz 10, 13, 14, 16, 19, 21,
25, 56, 105, 111, 171, 172, 202, 264,
266, 296, 297, 308, 323

Wróblewski Grzegorz 12, 26, 31, 43,
44, 128, 159, 210—213, 218—220,
222, 293, 298, 311, 324
Wyśłouch Seweryna 122, 296

Z

Zabielski Łukasz 23, 306
Zadura Bohdan 44, 210, 299, 308
Zagajewski Adam 40
Zajac Stanisław 20, 155, 229, 303,
305, 306
Zaleski Marek 75, 78, 79, 243, 249,
250, 254, 262—265, 267, 268, 270,
271, 308,
Zarębianka Zofia 119, 308
Zawada Andrzej 25, 308

Zawada Filip 7, 308
Zawadzki Andrzej 24, 308
Zdanowicz-Cyganiak Katarzyna 82,
308
Zeidler-Janiszewska Anna 156, 302
Zierkiewicz Edyta 36, 307, 308
Ziębiński Robert 222, 240, 303
Ziomek Jerzy 310
Zrałek Maria 129, 304
Zwierzdzyński Marcin 250, 297
Zwinger Theodor 262
Zych Adam 34, 36, 37, 202, 302, 306

Ż

Žižek Slavoj 199, 309

Grzegorz Olszański

The Age of Manhood: The Epic of Decay
Motifs of Senility in Polish Poetry After 1989
(Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło, and Others)

Summary

For millennia, the old age has constituted one of the primary topics in literature, and there are several works written by the literary scholars after 1989 and devoted to that theme which are still widely read and highly regarded by the public. Numerous conferences and collective volumes on the issue of the old age (such as *Reaching Maturity. The Old Age in Polish and Foreign Literature, The Existential Experience of Old Age, or Return to the Old Age...*) as well as several published monographs (such as *The Gesture of Goodbye* by Anna Legeżyńska, *Later Works of Great Poets* by Tomasz Wójcik, *In Our Old Age* by Agnieszka Czyżak) testify to the ever-increasing popularity of that topic in literary studies.

The Age of Manhood: The Epic of Decay. Motifs of Senility in Polish Poetry After 1989 (Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło, and Others) by Grzegorz Olszański on the one hand offers a similar type of reflection, but at the same time it constitutes a radical departure from a particular approach to the topic of old age. Its similarity lies in the topic of the study, which also concerns an attempt at the analysis of literary representations of the old age — an attempt born of the conviction that the old age and the process of aging influence the development of literature (since they influence the choice of topic, the construction of the subject, as well as genological and language choices, etc.), and that they constitute some of the key experiences in the human existence, while works of literature facilitate a better understanding of those issues. It is particularly important due to the fact that the majority of the theoretical studies on the old age in literature are devoted to the nature of the relationship between the real world and the world of fiction, and thus convey (in more or less straightforward terms) the opinion that the reality of the work of fiction can express something which reaches beyond the imaginary world inhabited by the characters — an aspect which seems of crucial importance, given the cultural and anthropologic character of Olszański's book.

This fundamental similarity should not, however, invalidate the equally fundamental differences. Even though there are numerous books and studies on the theme of the old age in Polish literary studies, the vast majority of those analyses are devoted to literary works which not only reflect on that last stage of the human existence, but also are written by elderly authors; it seems, therefore, as if the literary scholars, who usually tend to avoid the biographical bias in their interpretation, have consistently allowed for an exception in this particular case. This particular book, however,

whose aim is to reconstruct the circumstances in which the senile subject has been born, required a significant shift in accents. As a result, the analysis shifted from the emphasis on the state ("I am old") to the emphasis on the process ("I am getting old").

It would be impossible to achieve that objective without the unorthodox selection of poets whose works have been subject to interpretation, even more so, considering that the poetry of Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło, Marcin Baran, Krzysztof Śliwka, Mariusz Grzebalski, and Krzysztof Jaworski (as well as several poems by Miłosz Biedrzycki, Grzegorz Wróblewski, and Adam Wiedemann) has never before been read in this particular context, given the age of the authors and the still distant prospect of aging. The abovementioned poets belong neither to one generation (a highly controversial category in itself when applied to writers who debuted after 1989), nor to a particular group (such as a group of writers connected with a particular periodical, book series, place, etc.). Despite the explicit ties of friendship and easily noticed similarities (coming from a more or less similar literary tradition, the aversion to what is generally considered to be literary language and high diction, narrative qualities, references to conversational poetics and quotidian writing), the strong individual authorial signatures emphasise the differences instead of the similarities. The unorthodox choice of subject matter, however, does not imply a lack of justification. What prompted that choice and validated the decision to focus on this particular exemplificative material was the more and more pronounced existence of lyrical situations, images, themes or figures whose essence lies in the experience of crossing the "streak of shadow," the acute sensation of a dramatic loss of the allotted time and the feeling of identity transformation. In fact, one of the first symptoms of aging — which often comes as a surprise even to the most well-adjusted of people — is a gradual crisis of identity. It would be possible, therefore, to claim that the state of a certain lack of coherence experienced by the subject constitutes one of the major topics approached by the vast majority of literary works devoted to the process of aging. And it is no different in this case. Quite the contrary, it could be said that the multifaceted analysis of the metamorphoses undergone by the aging subject constitutes one of the chief organising principles as far as the plot of this book is concerned. The use of this particular word is justified by the attempt at creating a coherent totality as well as the narrative dimension of the selected poems, which — when read together — create a certain dominant order, contributing to the emergence of a polyphonic, if fragmentary, narrative. It is, however, a narrative that can be only classified as literary anthropology, since — following the idea that fiction can sometimes constitute the best vehicle for the truth — the narratives about the poems and their protagonists are at the same time narratives about the creators as well as the world in which those poems were originally created.

Grzegorz Olszański

Das Mannesalter: die Geschichte des Zerfalls.
Senile Motive in polnischer Poesie nach 1985
(Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło u.a.)

Zusammenfassung

Das Greisenalter ist eins der uralten Themen der literarischen Werke und es wurde von den Literaturwissenschaftlern mindestens seit 90er Jahren des 20.Jhs sehr gern beschrieben. Von der Interesse an dem Thema zeugen sowohl zahlreiche Konferenzen und mehrere Sammelbände (z.B. die nach den Konferenzen veröffentlichten Bände: *Dojrzewanie do pełni życia. Starość w literaturze polskiej i obcej* (dt. *Reifen zum prallen Leben. Das Greisenalter in polnischer und fremder Literatur*), *Egzystencjalne doświadczanie starości* (dt. *Existentielles Erfahren des Alters*) oder *Starość raz jeszcze...* (dt. *Nochmals zum Greisenalter...*) als auch die dem Greisenalter gewidmeten Bücher (z.B.: *Gest pożegnania* (Die Abschiedsgeste) von Anna Legeżyńska, *Późna twórczość wielkich poetów* (dt. *Spätere Werke von großen Dichtern*) von Tomasz Wójcik, *Na starość* (dt. *Im Alter*) von Agnieszka Czyżak).

Das vorliegende Buch von Grzegorz Olszański passt einerseits in den oben genannten Charakter der Überlegungen hinein, andererseits aber weicht von ihm sehr deutlich ab. Früher erwähnte Publikationen versuchen zwar, das Alter literarisch zu schildern, denn ihre Autoren sind der Meinung, dass das Alter und die Alterung für die Literatur nicht ohne Bedeutung sind. Sie beeinflussen sowohl die angesprochenen Themen, den Aufbau des Subjektes, als auch die sprachlichen oder genologischen Wahlen etc. Das Greisenalter ist eine der wichtigsten Erfahrungen des menschlichen Lebens und literarische Texte erlauben, diese Erfahrung besser zu verstehen und kennenzulernen. Es ist insofern wichtig, als das Wesen der meisten über das Alter handelnden Werke ist die Aktualisierung der Zusammenhänge zwischen der realen Welt und der dargestellten Welt und damit die mehr oder weniger deutlich verbalisierte Ansicht — was im Hinblick auf kulturkundlichen und anthropologischen Charakter des Buches von Olszański besonders beachtenswert ist — dass die Wirklichkeit des literarischen Werkes etwas Wesentliches nicht nur von der Wirklichkeit, in der die literarischen Helden leben, zu sagen hat.

Die grundlegende Ähnlichkeit sollte aber die genauso grundlegenden Unterschiede nicht ausgleichen. Obwohl es nämlich an den, das interessante Motiv in polnischer Literaturwissenschaft betreffenden Bücher und Studien nicht fehlt, sind die meisten von ihnen den Werken gewidmet, die diese letzte Periode der menschlichen Existenz schildern und von den Schriftstellern im fortgeschrittenen Alter geschaffen wurden. Im vorliegenden Buch bemüht sich sein Verfasser, die Umstände von der Entstehung

des senilen Subjektes darzustellen, was ihn gezwungen hat, die Schwerpunkte anders zu platzieren. Zum Gegenstand der Deskription wurde zwar nicht der Zustand („ich bin alt“) sondern vor allem der dazu führende Prozess („ich werde alt“).

Diese Absicht konnte nicht verwirklicht werden, wenn zur Interpretation die oft umstrittenen Werke nicht gewählt wurden. Diese Wahl war strittig, denn die Gedichte von Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło, Marcin Baran, Krzysztof Śliwka, Mariusz Grzebański und Krzysztof Jaworski (und auch gelegentlich genannte Werke von Miłosz Biedrzycki, Grzegorz Wróblewski und Adam Wiedemann) wurden bisher wegen deren Alters und weiter Altersperspektive noch nie auf diese Art und Weise analysiert. Es sind zwar Dichter, die weder dieselbe Generation (in Bezug auf die nach 1989 debütierenden Schriftsteller löste diese Kategorie immer heftige Kontroverse) noch dieselbe Formation (wenn man unter dem Begriff z.B. die Gruppe der mit einem bestimmten Ort, bestimmter Publikationsreihe oder einem bestimmten Periodikum etc. versteht) vertreten. Trotz der nicht unbedeutenden Freundschaftsbände und gemeinsamen Merkmale (die mindestens in einem bestimmten Stadium ziemlich ähnliche literarische Tradition, Widerwillen gegen literarische Sprache und übertriebene Diktion, Narrativität, Bezugnahme auf Gesprächspoetik und tägliche Aufzeichnungen) haben deutliche Hervorhebungen der Autoren zur Folge, dass die zu analysierten Dichter miteinander eher geteilt als verbunden waren. Die Tatsache, dass die Wahl der zu interpretierten Werke strittig ist, soll nicht heißen, dass sie unbegründet ist. Solche Auswahl des exemplifizierten Materials wurde beglaubigt durch die in den Gedichten der oben genannten Dichter auftretenden lyrischen Situationen, Bilder, Motive oder Figuren, deren Kern die Überquerung der „Schattenlinie“, durchdringender Eindruck von der radikalen Zeitschrumpfung und vom Identitätswandel sind. Die Sache ist, dass eins der ersten Alterungssymptome — was nicht selten für lebenserfahrene Menschen sehr überraschend ist — allmähliche Identitätsschwierigkeiten sind. Man kann sogar die These aufstellen, dass der Zustand der spezifischen von dem Menschen erfahrenen Inkohärenz eins der Hauptthemen der meisten, dem Alter gewidmeten Werke wird. Genauso ist es auch im vorliegenden Buch — man kann sogar sagen, dass vielschichtige Deskription der Metamorphosen, die dem alternden Subjekt zuteil werden haben den größten Einfluss auf die Struktur seiner Fabel ausgeübt. Davon zeugen sowohl die individuelle Absicht, eine gewisse kohärente Einheit zu schaffen, als auch narrative Dimension der Gedichte, die zusammen gelesen eine bestimmte übergeordnete Ordnung bilden und eine mehrstimmige obwohl auch fragmentarische Geschichte kreieren. Die Geschichte auf dem Gebiet der Literaturanthropologie, denn doch der Meinung gemäß, dass die Fiktion nicht selten die Wahrheit am besten ausdrücken kann — sind die in aufeinanderfolgenden Kapiteln weiterspinnenden Geschichten von den Gedichten und deren Helden auch die Erzählungen über deren Schöpfer und über die Welt, in der diese Gedichte entstanden worden sind.

Spis treści

Życie, epopeja rozkładu / 7

Udomowienie / 65

Leżenia / 125

Uchodzenie / 141

Otłuszczanie / 151

Lustrowanie / 167

Wyobcowanie / 181

No future! / 207

Umierania / 225

Żegnania / 239

Bibliografia / 293

Nota bibliograficzna / 312

Indeks osobowy / 313

Summary / 323

Zusammenfassung / 325

Redaktor
Małgorzata Pogłódek
Projektant okładki i strony tytułowej
Magdalena Nazarkiewicz
Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel
Korektor
Marzena Marczyk
Łamanie
Bogusław Chruściński

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-631-2
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-632-9
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 20,5. Ark. wyd. 27,0. Papier
Munken Polar 100 g, vol. 1.5 Cena 50 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL P. Rybiński, J. Dąbek
Spółka Jawna, ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

[Kup książkę](#)

CENA 50 ZŁ
(+ VAT)

Więcej o książce

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-632-9

GRZEGORZ OLSZAŃSKI

WIEK MĘSKI: EPOPEJA ROZKŁADU

[Kup książkę](#)